

Дата першого надходження статті: 05 серпня 2025 р.

Дата прийняття до друку статті після рецензування: 28 жовтня 2025 р.

DOI: [https://doi.org/10.31891/2308-4081/2025-15\(2\)-7](https://doi.org/10.31891/2308-4081/2025-15(2)-7)

Кандидат педагогічних наук, старший викладач **ДМИТРО БІДУК**,
Хмельницький національний університет, Україна
E-mail: biduk.de@ukr.net
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-3086-5411>

ФАНДРЕЙЗИНГ У СФЕРІ ХОРЕОГРАФІЧНОГО МИСТЕЦТВА ТА ОСВІТИ У США

АНОТАЦІЯ

Стаття присвячена комплексному аналізу організаційних, соціально-педагогічних та управлінських аспектів фандрейзингових практик у сфері хореографічного мистецтва та освіти в США. Окреслено специфіку залучення фінансових, матеріальних і комунікаційних ресурсів для підтримки хореографічного мистецтва та освіти в американському досвіді. Детально розглянуто основні форми фандрейзингу: івентові заходи (dance-a-thon, майстер-класи, локальні виступи, шоу-програми, продаж брендованого мерчу), цифрові інструменти збору коштів через онлайн-платформи (GoFundMe, Snap!Raise, Givebutter), партнерські ініціативи з представниками малого й середнього бізнесу, а також діяльність неприбуткових асоціацій, що забезпечують інституційну підтримку та прозорий фінансовий менеджмент танцювальних студій.

Особливу увагу приділено освітньому потенціалу фандрейзингових практик, які інтегровані у навчальний та мистецький процес танцювальних інституцій. З'ясовано, що висока культура благодійності в американських громадах, системна участь батьків і волонтерів, стратегічні партнерства з приватним сектором та активне використання цифрових технологій створюють цілісну та ефективну екосистему підтримки танцювальних студій. Наголошено на освітній і соціальній функції фандрейзингу, що сприяє розвитку соціальної відповідальності молоді, залученню її до громадських ініціатив, формуванню лідерських якостей, навичок командної роботи та самоменеджменту.

Висвітлено фандрейзинг як дієву форму культурної дипломатії, що поєднує механізми ресурсної підтримки з інструментами міжнародної комунікації, репрезентації культурних цінностей та формування позитивного іміджу держави на глобальній арені. Обґрунтовано доцільність використання американського досвіду для розвитку внутрішньої системи фандрейзингу в мистецькій освіті України, де питання інтеграції фандрейзингу у діяльність хореографічних студій набуває особливої актуальності у контексті воєнних та соціокультурних викликів. Зроблено висновок, що американська модель фандрейзингу в хореографічній сфері є багаторівневою, інституційно підтриманою та технологічно розвиненою, а її структурні компоненти можуть слугувати орієнтирами для формування сталих механізмів фінансової, педагогічної та соціальної підтримки мистецьких ініціатив у глобальному контексті.

Ключові слова: фандрейзинг, танцювальні студії, хореографічне мистецтво, хореографічна освіта, США, освітні інституції, цифровий фандрейзинг, освітній фандрейзинг, корпоративне партнерство, громадські ініціативи, арт-менеджмент, танцювальний колектив.

FUNDRAISING IN DANCE ART AND EDUCATION IN THE USA

ABSTRACT

The article examines the pedagogical and managerial dimensions of fundraising practices in the field of dance art and dance education in the United States. It outlines the specific mechanisms for mobilizing financial, material, and communication resources that support the functioning and development of dance institutions. The study provides a detailed analysis of major fundraising formats, including event-based activities (dance-a-thons, workshops, local performances, show programs, and branded merchandise sales), digital fundraising tools implemented through online platforms (GoFundMe, Snap!Raise, Givebutter), partnership initiatives with small and medium-sized businesses, as well as the activities of nonprofit parent associations that ensure institutional support and transparent financial management for dance studios and teams. Special attention is devoted to the educational potential of fundraising, which is integrated into the instructional and artistic processes of dance institutions. The findings demonstrate that the strong culture of philanthropy in U.S. communities, systematic involvement of parents and volunteers, strategic collaborations with the private sector, and active use of digital technologies create a coherent and effective ecosystem for sustaining dance studios.

The article emphasizes the educational and social functions of fundraising, which foster youth engagement in community initiatives and contribute to the development of social responsibility, leadership qualities, teamwork skills, and self-management. Fundraising is presented as an effective form of cultural diplomacy that combines mechanisms of resource support with tools of international communication, representation of cultural values, and the shaping of a positive image of the state on the global stage. The applicability of U.S. experience for strengthening internal fundraising systems in arts education in Ukraine is substantiated. The integration of fundraising into the activities of dance studios becomes particularly relevant in the context of wartime and broader sociocultural challenges. The study concludes that the American fundraising model in the dance sector is multi-level, institutionally supported, and technologically advanced, and that its structural components may serve as reference points for building sustainable mechanisms of financial, pedagogical, and social support for artistic initiatives in a global context.

Keywords: fundraising, dance studios, dance art, dance education, United States, educational institutions, digital fundraising, educational fundraising, corporate partnership, community initiatives, arts management, dance team.

ВСТУП

У сучасних умовах нестабільності та соціально-економічних викликів культурно-мистецькі колективи в усьому світі активно застосовують фандрейзингові інструменти для забезпечення сталості функціонування, розвитку творчих проєктів і підтримки соціально-освітніх ініціатив. Особливо динамічно ці механізми розвиваються у сфері танцювального мистецтва, де педагогічні та творчі колективи виконують не лише художню, а й важливу громадську місію. Танцювальні студії працюють в умовах посиленої конкуренції, високої вартості утримання інфраструктури та зростання суспільного попиту на якісні хореографічні послуги. За таких обставин зростає значущість ефективних фандрейзингових практик, які забезпечують фінансову стійкість, розширення ресурсної бази та підтримку інноваційних програм у сфері хореографічної освіти й творчості.

У зарубіжних країнах фандрейзингові практики у танцювальному мистецтві та освіті мають усталені організаційні моделі й вагоме соціокультурне значення. Фандрейзинг функціонує як стратегічний компонент управління й активного залучення додаткових фінансових ресурсів, а також механізм налагодження сталих партнерств із місцевими спільнотами, створення умов для соціальної інклюзії та розширення доступу до хореографічного мистецтва та освіти. Відтак, постає потреба у вивченні особливостей розроблення та впровадження моделей фандрейзингу, визначенні можливостей їх адаптації до діяльності українських танцювальних студій та окресленні чинників, що впливають на результативність відповідних практик. У США фандрейзинг є сталою складовою діяльності мистецьких шкіл та університетських гуртків («dance teams»), тоді як в Україні його активізація істотно посилилася після 2022 року, набувши форм волонтерства, гуманітарної підтримки та культурної дипломатії.

МЕТА ДОСЛІДЖЕННЯ

Мета дослідження полягає у вивченні особливостей організації фандрейзингу в сфері хореографічного мистецтва та освіти в американському досвіді.

ТЕОРЕТИЧНА ОСНОВА ТА МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Аналіз сучасних досліджень засвідчує зростання наукового інтересу до фандрейзингу в мистецько-освітньому секторі як стратегічного ресурсу та багатовимірному компоненту забезпечення сталості мистецьких організацій. Накопичений науковий доробок засвідчує, що ефективний фандрейзинг є не лише фінансовим інструментом, а й управлінським, комунікаційним та соціально-кооперативним процесом, який визначає стійкість і довготривалу життєздатність мистецьких інституцій.

Дослідники Д. Бовен (D. Bowen), Б. Вомслі (B. Walmsley), Л. Зіммерман (L. Zimmerman), Б. Кісіда (B. Kisida), М. Райт (M. Wright), І. Сіммонс (E. Simmons) С. Теплер (S. Toepfer) та інші обґрунтували різні моделі фандрейзингу з акцентом на важливості лідерства, стратегічного планування та вибудовування взаємодії з донорами. Для хореографічних студій актуалізується феномен «освітнього фандрейзингу», що поєднує педагогічну, організаційну та комунікаційну складові й сприяє соціалізації та громадянській активності учасників. У сфері хореографічної освіти філантропічна підтримка визначається ключовим чинником стійкості танцювальних шкіл та гуртків, а інноваційні механізми фінансування (краудфандинг, цифрові платформи, співфінансування) набувають дедалі більшого значення (Shekhtman, & Barabási, 2023). В американському досвіді фандрейзинг є системним компонентом діяльності мистецьких освітніх установ, інтегрованим у партнерство з громадою. Доведено, що інституції з розвиненими партнерствами та програмами залучення громади, демонструють вищий рівень фінансової стабільності та лояльності донорів.

Дослідження дозволяють розглядати фандрейзинг як інтегровану систему, що поєднує: залучення донорів на рівні локальної громади; стратегічне лідерство та комунікацію в мистецьких інституціях; організаційну резильєнтність і здатність до адаптації в умовах криз; диверсифіковані моделі фінансування, що відображають глобальні тенденції та локальні культурні умови.

Науковці активно висвітлюють базові принципи фандрейзингу, ключові інструменти залучення ресурсів, моделі управління та успішні практики арт-менеджменту. Вони пропонують теоретичні й практичні орієнтири, які можуть бути адаптовані хореографічними закладами для формування стратегій сталого розвитку. Важливим аспектом теоретичного дискурсу є питання організаційної резильєнтності.

У дослідженні Херреро та Кремера (2022) окреслено емоційні, поведінкові та структурні здатності, що дозволяють неприбутковим організаціям мистецького сектору адаптуватися, переосмислювати моделі фандрейзингу та підтримувати довіру громади під час кризових ситуацій. Ці висновки формують теоретичне підґрунтя для розуміння того, як танцювальні студії можуть використовувати кризові умови як каталізатор інновацій, впроваджувати цифрові інструменти фандрейзингу та посилювати моделі підтримки, орієнтовані на громаду (Herrero & Kraemer, 2022).

Узагальнення результатів досліджень учених підтвердило комплексне бачення фандрейзингу як міждисциплінарного феномена, що поєднує економічні, освітні, мистецькі та соціокультурні виміри, а також визначає сучасні підходи до підтримки та розвитку хореографічних колективів. Такий теоретичний підхід є особливо цінним для дослідження розвитку фандрейзингу в танцювальному мистецтві та освіти США та України, оскільки забезпечує структуроване бачення як точок перетину, так і відмінностей у моделях підтримки хореографічної освіти й мистецьких ініціатив.

Для реалізації поставленої мети використано комплекс взаємопов'язаних *методів*: бібліографічний аналіз, порівняння й узагальнення для виявлення особливостей фандрейзингу в американському та українському досвіді.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Мистецькі освітні інституції США потребують значних ресурсів для продуктивної культурно-освітньої діяльності. Хоча більшість із них функціонує з обмеженими бюджетами, окремі організації залучають сотні мільйонів доларів на покриття операційних витрат для реалізації їхніх місій. Джерелами доходів можуть бути федеральне й штатне фінансування, однак для більшості мистецьких організацій основним джерелом підтримки залишаються філантропічні внески.

Зазначимо, що академічні дослідження щодо бізнес-підтримки мистецтва проводилися у США, що зумовлено історично сформованою моделлю фінансування культурного сектору, у якій фандрейзинг, корпоративна спонсорська підтримка та благодійність відіграють ключову роль у забезпеченні життєздатності мистецьких інституцій. На відміну від багатьох європейських країн, де культурні установи традиційно мають значну частку державного фінансування, американська модель базується на активній взаємодії з бізнесом, приватними донорами та філантропічними фондами. Це сприяло формуванню традиції залучення коштів, мотивації донорів та розробленню різних інструментів підтримки хореографічного мистецтва (National Endowment for the Arts, 2024; Bryant et al., 2003).

Останні дослідження виявили кілька ключових тенденцій, релевантних для хореографічного мистецтва та освіти. По-перше, фінансування хореографічних інституцій є переважно локальним і концентрується навколо незначної кількості великих донорів, що в свою чергу створює високу залежність організацій від місцевих ресурсів і «престижних» благодійників. По-друге, фандрейзинг розглядають не лише як збір коштів, а як організаційну практику, що інтегрована в управлінські та освітні процеси мистецької установи; успіх залежить від інституалізації фандрейзингових процедур та формування «культури збору коштів». По-третє, для танцювальних проєктів помітне поширення гібридних моделей фінансування «crowdfunding» і «match-funding», що доповнюють традиційні гранти й донорські внески, водночас виконуючи функції фінансування та моніторингу аудиторної зацікавленості. По-четверте, дослідження, присвячені саме танцювальним студіям,

показують потребу в адаптації фандрейзингових стратегій до специфіки сектору (короткі сезонні програми, проектна структура, залежність від локальної спільноти) (Toepler & Zimmerman, 2019).

Дослідження сучасних моделей фінансування хореографічного мистецтва в США показали, що значна частина ресурсів надходить від приватних і громадських фондів, які є ключовим джерелом підтримки для більшості мистецьких організацій. Водночас, кількісні закономірності, що визначають механізми розподілу таких коштів, досліджені недостатньо, що ускладнює як оптимізацію фандрейзингової діяльності мистецьких інституцій, так і ефективне планування донорських стратегій. Наявні емпіричні дані демонструють, що структура благодійних пожертв характеризується широким та стабільним розподілом: мала частка великих донорів систематично забезпечує значно більший обсяг фінансування порівняно з іншими учасниками донорського банку. При цьому пожертви мають виразну територіальну локалізацію, зокрема близько 60 % грантів і фінансових внесків спрямовуються мистецьким організаціям, розташованим у штаті або регіоні, в якому функціонує донор. Донорська підтримка також має міждисциплінарний характер: окремі благодійники зазвичай інвестують у кілька локальних мистецьких організацій, які представляють різні види мистецтва, а не концентруються на розвитку однієї підгалузі. Високий рівень утримання донорів (майже 70 % відносин продовжуються наступного року) свідчить про стійкість і передбачуваність донорських зв'язків, що формує важливі передумови для довгострокового планування та стратегічного розвитку мистецьких інституцій (Wright et al., 2022).

Хореографічні інституції в США традиційно функціонують у змішаній системі фінансування, що поєднує часткову державну підтримку, приватні пожертви, корпоративний спонсоринг і власні доходи. Окремі мистецькі інституції, такі як American Ballet Theatre, New York City Ballet чи San Francisco Ballet мають розгалужені відділи розвитку, що відповідають за роботу з донорами, проведення щорічних благодійних кампаній, організацію гала-вечорів, ведення ендаументів та залучення грантів Національного фонду мистецтв (NEA).

У системі вищої хореографічної освіти США ключовими джерелами фінансування виступають грантові надходження, індивідуальні пожертви випускників, корпоративні донори, а також ендаументи університетів. Такі школи, як Juilliard School, NYU Tisch School of the Arts, Ohio State University Department of Dance активно залучають кошти на стипендіальні програми, підтримку молодих хореографів, оновлення матеріально-технічної бази та реалізацію творчих лабораторій.

Як бачимо, особливістю американської моделі є високий рівень залученості локальних спільнот. Громадські асоціації, фонди при школах мистецтв, міські культурні агенції регулярно проводять фандрейзингові кампанії для підтримки дитячих та молодіжних танцювальних програм, що є важливим інструментом розвитку хореографічної освіти.

У діяльності танцювальних студій США однією з ключових умов забезпечення їхньої стійкості є систематичне залучення додаткових ресурсів шляхом використання різноманітних фандрейзингових інструментів. Зокрема важливу роль відіграють «community-based» програми, що забезпечують фінансову підтримку через партнерство з громадами, спонсорські пакети для локального бізнесу та освітні гранти на розвиток танцювальної освіти для молоді.

Аналіз сучасної практики дозволяє виокремити кілька домінантних моделей фандрейзингу, що інтегровані в освітній, соціокультурний та управлінський контекст функціонування танцювальних гуртків та студій. Однією з найпоширеніших моделей є івент-орієнтований (event-based) фандрейзинг, що ґрунтується на створенні локальних мистецьких заходів із залученням громади. Найбільш популярними є танцювальні марафони (dance-a-thon), тематичні майстер-класи, танцювальні табори, танцювальні практики (dance clinics), благодійні виступи, а також традиційні акції на кшталт «car wash» або «bake sales». Одним із найбільш усталених механізмів є організація «dance clinics» та майстер-класів для дітей, участь у яких оплачується за фіксованою ставкою (зазвичай 10–50 доларів США з учасника), що забезпечує безпосередній дохід й водночас виконує освітню та промоційну функції. Популярною формою є також «dance-a-thon» (марафони), тобто довготривалі танцювальні акції, спрямовані на мобілізацію громади та збір благодійних внесків (University of Minnesota, 2013; World Dance Movement, 2024). Значний фандрейзинговий потенціал мають «showcase events» із продажем квитків, брендованої продукції («merch») та додаткових послуг, що сприяють розвитку іміджу танцювальної студії в локальному культурному середовищі (Smith & Patterson, 2021). Подібні заходи не лише генерують фінансові надходження, а й зміцнюють взаємодію між колективом, батьками та місцевою громадою, формуючи позитивний імідж танцювальної студії.

Сучасний американський фандрейзинг активно інтегрує цифрові технології, що зумовило поширення цифрового фандрейзингу, який забезпечує розширення аудиторії потенційних донорів та підвищує прозорість фінансових операцій. Використання платформ GoFundMe, GiveButter, FundraiseUp Snap!Raise, Double Good дає змогу організовувати збір коштів на окремі потреби колективу, підвищити його прозорість і розширити географію підтримки. Формат Patreon забезпечує можливість регулярної підтримки на засадах довгострокової системи членської підписки. Танцювальні студії та хореографи використовують краудфандингові платформи Kickstarter, GoFundMe та Indiegogo, де залучають ресурси на хореографічні постановки, гастрольні тури, створення відеопроєктів. Соціальні мережі (Instagram, TikTok, Facebook) також підвищують довіру до проєктів та мотивують аудиторію підтримати танцювальні колективи. Важливим джерелом надходжень також є онлайн-продаж брендованої танцювальної продукції, зокрема через спеціалізовані сервіси Fan Cloth чи SquadLocker (Givebutter, 2024; Charity Navigator, 2023).

Окремим сегментом сучасної фандрейзингової практики є корпоративне спонсорство. Спонсорська підтримка може реалізовуватися у формах фінансування, надання матеріальних ресурсів, брендування форми або рекламних банерів, участі партнерів у спільних заходах, маркетингових активностях в соцмережах, медіапроєктах. Найактивніше до співпраці долучаються локальні компанії, включно з банківськими установами, автосалонами, мережами ресторанів та сферою послуг. До стабільних джерел фінансування належить продаж одягу, танцювальних аксесуарів тощо. Поширеними є «silent auctions» та лотереї, які проводяться під час великих шкільних або міських заходів і забезпечують залучення ширшої аудиторії донорів.

Важливу роль у вибудовуванні стабільної фінансової моделі відіграють «parent booster clubs» – батьківські асоціації, що функціонують на волонтерських засадах і забезпечують системну організаційну, комунікаційну та фінансову підтримку. «Booster clubs» координують мистецькі заходи, конкурси, змагання, та комерційні активності, налагоджують партнерства з бізнесом, громадськими організаціями,

забезпечують прозорість витрат і сприяють сталому розвитку хореографічного колективу (Parent Booster USA, 2025; The National Booster Club Training Council, 2025).

Визначальною рисою американської моделі є інституційна підтримка фандрейзингових активностей: школи та університети офіційно регулюють і схвалюють такі практики, забезпечуючи їхню легальність та організаційну впорядкованість. Додатковим стимулом до благодійності є податкові пільги для бізнесу, оскільки корпоративні внески можуть бути віднесені до категорії «tax-deductible donations» (U.S. Internal Revenue Service, 2022). Важливу роль відіграють сталі партнерства з локальними ресторанами (наприклад, «Chipotle fundraising nights»), спортивними клубами та громадськими організаціями, що формують багаторівневу екосистему підтримки танцювальних студій у США (Charleston Wrap, 2025).

Зазначені вище практики засвідчують комплексний характер фандрейзингу в хореографічному мистецтві та освіті, де поєднуються традиційні й цифрові методи залучення коштів, партнерство з бізнесом, активна взаємодія з громадою та інституційна підтримка. Такий підхід забезпечує фінансову стійкість, сприяє розвитку хореографічної освіти і формує соціально-педагогічний потенціал мистецьких колективів.

Американська модель фандрейзингу характеризується низкою специфічних ознак: високим рівнем культури благодійності та активністю батьківської й локальної спільноти; інтеграцією фандрейзингових практик у навчальний процес, що сприяє формуванню менеджерських, комунікативних та фінансових компетентностей учасників; масштабним використанням цифрових платформ для залучення ресурсів; системним партнерством з місцевим бізнесом, підтриманим податковими стимулами; а також діяльністю неприбуткових батьківських асоціацій, які забезпечують координацію, облік коштів і сталість фінансових потоків. У сукупності ці чинники формують ефективну американську модель фандрейзингу, в межах якої фінансова підтримка танцювальних студій інтегрує освітній, соціальний і управлінський виміри, залучаючи громаду, бізнес і цифрові технології до сталого розвитку шкільних та університетських «dance teams». Під «dance teams» розуміють танцювальні колективи, що функціонують при навчальних закладах (middle/high school dance teams, college dance teams), професійних спортивних клубах (NBA/NFL dancers) та приватних студіях (competitive dance teams), а їхня діяльність охоплює виступи на змаганнях, фестивалях, спортивних заходах і концертних програмах (ABC Fundraising, 2025; Dance Team Union, 2022).

В Україні прямі аналоги американських шкільних і університетських «dance teams» практично відсутні. Натомість функціонують хореографічні гуртки при школах і закладах вищої освіти, приватні танцювальні студії та професійні колективи, однак вони суттєво відрізняються за рівнем інтегрованості в освітню, культурну та спортивну інфраструктуру, масштабами фандрейзингу й рівнем залученості громади та бізнесу.

Фандрейзинг у мистецькій сфері може розглядатися як дієва форма культурної дипломатії, оскільки він поєднує механізми ресурсної підтримки з інструментами міжнародної комунікації, репрезентації культурних цінностей та формування позитивного іміджу держави на глобальній арені. Участь мистецьких колективів у фандрейзингових кампаніях – зокрема благодійних концертах, виставках, онлайн-акціях чи міжнародних гастрольних проєктах – сприяє поширенню інформації про національну культурну спадщину, художні традиції та соціокультурний контекст країни. Така діяльність активізує співпрацю з іноземними культурними інституціями,

фондами, діаспорними організаціями та приватними донорами, що розширює культурні контакти та зміцнює транскультурні партнерства.

У період повномасштабної війни фандрейзингова діяльність українських танцювальних студій суттєво активізувалася та набула іншого змісту і характеру. Поширеними формами стали благодійні концерти та арт-заходи на підтримку Збройних Сил України, майстер-класи та воркшопи (зокрема онлайн), танцювальні батли, флешмоби та марафони, співпраця з волонтерськими фондами, участь у гуманітарних ініціативах, міжнародні колаборації й культурно-дипломатичні проєкти. У цих умовах танцювальні студії та тренери-хореографи виконують комплексні функції – від організації мистецьких заходів до координації фандрейзингових кампаній, лідерства в громадських ініціативах і представництва української культури на міжнародному рівні. Фандрейзингові ініціативи українських танцювальних студій набувають характеру культурно-дипломатичних акцій на міжнародних фестивалях та конкурсах, спрямованих на привернення уваги до ситуації в Україні, мобілізацію міжнародної солідарності та підтримку гуманітарних програм. Особливо цінним є комунікативний компонент фандрейзингу, який включає публічні виступи, медійну присутність, розповідь історій (storytelling), презентацію мистецьких практик та соціально значущих проєктів, а також виконує функцію «м'якої сили» (soft power), формуючи позитивні уявлення про Україну та її культурний потенціал.

Отже, фандрейзинг у хореографічному мистецтві та освіті виконує не лише фінансову й організаційну функції, але й виступає важливим інструментом культурної дипломатії, який забезпечує трансляцію культурних смислів, розвиток міжнародних зв'язків, посилення гуманітарного впливу та формування сталого позитивного образу держави у міжнародному просторі.

ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК

Аналітичні огляди та актуальні звіти засвідчують, що культурний сектор України активно залучає зовнішню підтримку (європейські гранти, міжнародні програми), проте все ще потребує розвитку внутрішніх фандрейзингових механізмів, професійного зростання залучених фахівців і дієвих інструментів для мобілізації локальної філантропії та корпоративної підтримки. Така ситуація окреслює потенціал для адаптації зарубіжних моделей, зокрема американської, за умови їхнього гнучкого врахування українських інституційних, економічних і соціокультурних умов.

Порівняльний аналіз показує, що фандрейзингові практики в США й Україні мають низку спільних рис (активність громадських ініціатив, розмаїття форматів, виразна соціальна місія), однак суттєво різняться за рівнем інституційної підтримки, мотиваційними чинниками та ступенем інтеграції в освітньо-мистецькі структури. Американська модель є більш системною, професіоналізованою та структурно включеною в освітню та культурну інфраструктуру, тоді як українська модель вирізняється гуманітарною спрямованістю, волонтерською логікою та значним культурно-дипломатичним потенціалом, особливо в умовах війни.

Перспективними напрямками подальших досліджень є розроблення підходів до адаптації американського досвіду фандрейзингу, зокрема у сферах міжсекторних освітньо-мистецьких партнерств, законодавчих стимулів, діяльності неприбуткових асоціацій та формування системного арт-менеджменту ресурсів. Урахування цих аспектів може сприяти посиленню фінансової стійкості, розширенню можливостей розвитку танцювальних ініціатив України та зміцненню їхнього міжнародного культурного впливу.

ЛІТЕРАТУРА

1. ABC Fundraising. (2025). *Dance team fundraising ideas*. <https://www.abcfundraising.com/fundraising-ideas/dance-team-fundraisers/>
2. Bowen, D. H., & Kisida, B. (2017). The art of partnerships: Community resources for arts education. *Phi Delta Kappan*, 98(7), 8–14. <https://doi.org/10.1177/0031721717702624>
3. Bryant, W. K., Jeon-Slaughter, H., Kang, H., & Tax, A. (2003). Participating in philanthropic activities: Donating money and time. *Journal of Consumer Policy*, 26 (1), 43–73.
4. Charity Navigator. (2023). *Guide to effective fundraising practices in the arts*. <https://www.charitynavigator.org>
5. Charleston Wrap. (2025). *The Best Fundraising Program for School Dance Teams*. <https://charlestonwrap.com/sports-fundraising-programs/dance-fundraiser/>
6. Dance Team Union. (2022). <https://www.danceteamunion.com>
7. World Dance Movement. (2024). *10 Dance studio fundraising ideas to help you participate in World Dance Movement – The International Festival*. <https://worldddan/cemovement.com/10-dance-studio-fundraising-ideas-to-help-you-participate-in-world-dance-movement-the-international-festival/>
8. Givebutter. (2024). *Fundraising for dance teams and performing groups: Case studies*. <https://www.givebutter.com>
9. Herrero, M., & Kraemer, S. (2022). Beyond survival mode: Organizational resilience capabilities in nonprofit arts and culture fundraising during the Covid-19 pandemic. *Nonprofit Management & Leadership*, 33(2), 279–295. <https://doi.org/10.1002/nml.21524>
10. National Endowment for the Arts. (2024). *Grants for arts projects*. <https://www.arts.gov>
11. Parent Booster USA. (2025). *Recruiting, Training, and Retaining Volunteers*. <https://parentbooster.org/articles/recruiting-training-retaining-volunteers>
12. Shekhtman, L.M., & Barabási, AL. (2023). Philanthropy in art: locality, donor retention, and prestige. *Sci Rep* 13, 12157 <https://doi.org/10.1038/s41598-023-38815-1>
13. Smith, L., & Patterson, M. (2021). The culture of American school-based dance teams: Identity, performance, and organizational structure. *Journal of Physical Education and Dance*, 93(4), 15–23. <https://doi.org/10.1080/07303084.2021.1894500>
14. The National Booster Club Training Council. (2025). *Fundraising Fundamentals and Profitable Solutions*. <https://www.boosterclubs.org>
15. Toepler, S., & Zimmerman, L. (2019). The evolving role of nonprofit arts organizations in the United States. *Nonprofit Policy Forum*, 10(3), 1–22. <https://doi.org/10.1515/npf-2019-0022>
16. U.S. Internal Revenue Service. (2022). *Tax-deductible charitable contributions: IRS guidelines*. <https://www.irs.gov/charities-non-profits/charitable-contributions>
17. University of Minnesota (2013). *Unlimited Dance Marathon Set for Saturday*. <https://gophersports.com>
18. Wright, M., Walmsley, B., & Simmons, E. (2022). *Fundraising in the Creative and Cultural Industries: Leading Effective Fundraising Strategies*. Routledge. DOI: 10.4324/9780429057427.